

Τετάρτη, 25 Μάιος 2016 12:07

Η ομιλία –παρέμβαση του Γάγαλη Ηλία στην εκδήλωση της Εφορείας Αρχαιοτήτων στον Άγιο Γεώργιο Γρεβενών

[ιστορια-λαογραφια](#)

Η εφορεία Γρεβενών στο πλαίσιο της ημέρας Μουσείων διοργάνωσε στον Άγιο Γεώργιο Γρεβενών το Σάββατο 21 Μαΐου, εκδήλωση η οποία περιελάμβανε:

Την ομιλία της κ. Εφόρου Γρεβενών κ. Σόνιας Δημάκη με θέμα: Αρχαιότητες στην περιοχή Ηρακλεωτών Γρεβενών. Την προσφώνηση και το καλωσόρισμα έκανε ο Πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας Αγίου Γεωργίου Γρεβενών κ. Φώτης Πέγιος ο οποίος τόνισε την ανάγκη να γίνουν επιτέλους ανασκαφές στον Άγιο Γεώργιο.

Η κ. έφορος στην ομιλία της αναφέρθηκε στο φαινόμενο της αρχαιοκαπηλίας το οποίο βρίσκεται σε έξαρση καθώς και στις αμοιβές που προσφέρει η υπηρεσία σε περίπτωση παράδοσης αρχαίων αντικειμένων.

Η εισήγηση της κ. Δημάκη περιελάμβανε αναφορά στα ευρήματα τα οποία ανακαλύφθηκαν τυχαία και παραδόθηκαν κατά καιρούς στην υπηρεσία. Μίλησε για τις προοπτικές αρχαιολογικών ανασκαφών στον Άγιο Γεώργιο Γρεβενών καθώς και για την υποστελέχωση της υπηρεσίας.

Μετά το τέλος της ομιλίας της κάλεσε τον Ηλία Γάγαλη στο βήμα για μια ολιγόλεπτη παρέμβαση.

Ο κ. Γάγαλης Ηλίας είχε σαν θέμα του μια χαμένη για τους αρχαιολόγους πολύ σημαντικής επιγραφής και είπε τα παρακάτω:

Κυρία έφορος, εκλεκτοί προσκεκλημένοι, αγαπητοί συμπατριώτες

Νιώθω ιδιαίτερη χαρά για τη σημερινή εκδήλωση στον τόπο μας και θα ήθελα από το βήμα αυτό να ευχαριστήσω την Έφορο Αρχαιοτήτων Γρεβενών κ. Σόνια Δημάκη, που επέλεξε τον Άγιο Γεώργιο να διεξάγει τη μια από τις τέσσερις εκδηλώσεις που διοργανώνει η νεοσύστατη Εφορεία Αρχαιοτήτων Γρεβενών, γιορτάζοντας τη Διεθνή ημέρα Μουσείων.

Η κ. Έφορος ανέλαβε ένα δύσκολο έργο στην περιοχή μας, να στήσει από το απόλυτο μηδέν μια υπηρεσία. Δεν είναι εύκολο και απλό, ιδιαίτερα τις μέρες μας όπου και τα χρήματα και το προσωπικό είναι από λιγοστά έως δυσεύρετα.

Από την περιοχή μας πέρασαν πολλοί αρχαιολόγοι εδώ και 170 χρόνια απ' όσα μέχρι σήμερα ξέρουμε. Ο Heinrich Barth το 1847-49, ο Νικόλαος Παπαδάκης το 1912, ο οποίος ήταν ο πρώτος έφορος αρχαιοτήτων στο ελεύθερο ελληνικό βασίλειο στη Δ.

Μακεδονία ,οι Wace & Woodward το 1910, ο Charles Edson και ο Κεραμόπουλος Αντώνιος το 1937, ο Δημήτριος Σαμψάρης το 1988.

Η επιγραφή την οποία βλέπετε γράφει:

ΕΤΟΥΣΚΚ

ΙΕΡΗΤΕΥΟΝ

ΤΟΣ ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ε

ΠΕΣΚΕΥΑΣΘ(Η)

Χρονολογία : 188/9 μ.Χ (ακτιακή χρονολογία)

Αναφέρεται ότι βρέθηκε από τους Wace & Woodward το 1910 στα ερείπια της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου στον καστρόλοφο που δεσπόζει πάνω από το χωριό μας [\[1\]](#). Ο Νικόλαος Παπαδάκης το 1912 αναφέρει επίσης ότι η επιγραφή βρίσκεται στον ίδιο χώρο που την βρήκαν και οι Wace & Woodward.

Ο Edsonto 1937 την εντοπίζει στο προσκυνητάρι που βρίσκεται στους πρόποδες του λόφου του Αγίου Νικολάου, ο Αντώνης Κεραμόπουλος αναφέρει ότι: «...τώρα είναι εντοιχισμένη εις το κατά πόδα του λόφου σας το χωρίον κείμενον προσκυνητάριον (ο πρώτος στίχος αναγνωστέος ΕΤΟΥΥΚΚΕ)[\[ii\]](#)

Δεν βρέθηκε κατά την περιοδεία του 1982 των Ριζάκη-Τουράσογλου[\[iii\]](#).

Ο λόγος είναι ο εξής: Κάποια στιγμή η επιγραφή προκειμένου να προστατευτεί από ενδεχόμενη καταστροφή ή κλοπή προφυλάχθηκε σε ασφαλές μέρος από κατοίκους του χωριού. Σήμερα είναι πλέον στη διάθεση της Εφορείας για συντήρηση η οποία είναι απαραίτητη. Στη συνέχεια επιθυμούμε αυτή και άλλα αντικείμενα από τον Άγιο Γεώργιο ,τα οποία υπάρχουν στην αρχαιολογική συλλογή Γρεβενών, όλα να τοποθετηθούν στη Συλλογή που ζητάμε να δημιουργηθεί στο παλιό Δημοτικό Σχολείο, εδώ όπου βρέθηκαν τα αντικείμενα αυτά, κτίριο το οποίο οφείλει η Αντιπεριφέρεια και ο Δήμος Γρεβενών να ετοιμάσουν προκειμένου να φιλοξενηθούν τα πολύ σημαντικά αυτά ευρήματα ή άλλα που μπορεί να προκύψουν από ανασκαφές. Προς το παρόν το αίτημά μας αυτό παραμένει ανεκπλήρωτο.

Η επιγραφή αυτή που παρουσιάζω σήμερα μαρτυρά την ύπαρξη αρχαίου ιερού στο λόφο το οποίο επισκευάζεται από τον Νίκανδρο του Δημητρίου το έτος 188 μ.Χ. Άρα προϋπήρχε ιερό πριν από αυτή τη χρονολογία.

Όπως ανέφερε και η αρχαιολόγος κ. Ζωή Λόλα σε προηγούμενη εκδήλωση της Εφορείας σύμφωνα με άλλη επιγραφή , το ιερό φαίνεται πως ήταν αφιερωμένο στο γενάρχη των Μακεδόνων Ηρακλή τον οποίο ιδιαίτερα τιμούσαν.

Κλείνοντας θα ήθελα να υπενθυμίσω πως πάγιο αίτημα των κατοίκων της περιοχής μας είναι:

- Να ξεκινήσουν άμεσα αρχαιολογικές ανασκαφές στην περιοχή Αγίου Γεωργίου Γρεβενών υπό την επίβλεψη της κ. Σόνιας Δημάκη
- Να συσταθεί άμεσα στον Άγιο Γεώργιο αρχαιολογική συλλογή για την περισυλλογή όλων των αρχαιοτήτων που ανευρίσκονται τυχαία ή μετά από ανασκαφές

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Η κ. έφορος ανταπαντώντας αναφέρθηκε στη στήριξή της για τη δημιουργία αρχαιολογικής Συλλογής στον Άγιο Γεώργιο Γρεβενών με σκοπό να συλλεγούν αρχαιολογικά ευρήματα τα οποία υπάρχουν διάσπαρτα, καθώς και τοποθέτησης νέων που θα προκύψουν από ανασκαφές οι οποίες μέλλουν να πραγματοποιηθούν.

Στη συνέχεια πήρε το λόγο για αρκετά λεπτά ο συνταξιούχος φιλόλογος-ιστορικός κ. Χρήστος Δρόσος που κατάγεται και διαμένει στον Άγιο Γεώργιο, ο οποίος δήλωσε την αμέριστη στήριξή του στο στην Αρχαιολογική εφορεία και προσφέρθηκε να συνδράμει με τις γνώσεις του στην έρευνα και σε τυχόν ανασκαφές που θα γίνουν.

Ο πολυγραφότατος κ. Δρόσος τόνισε ότι νιώθει απέραντη συγκίνηση που αντικρίζει έφορο αρχαιοτήτων στο χωριό, κάνοντας αναφορά σε γεγονότα που σχετίζονται με την αρχαιολογία στο παρελθόν που έγιναν στον Άγιο Γεώργιο.

Ακολούθησαν τραγούδια από τις αδερφές Κυριακίδη οι οποίες τιμούν τον Άγιο Γεώργιο και το ποντιακό στοιχείο έχοντας πλούσιο ρεπερτόριο τραγουδιών από τις αλησμόνητες πατρίδες.

Στη συνέχεια ακολούθησαν δημοτικά τραγούδια με τα χάλκινα όργανα της ορχήστρας του Αγίου Γεωργίου «Γσιακίρας» και η εκδήλωση έκλεισε με κεράσματα τα οποία πρόσφερε ο Συνεταιρισμός Γυναικών με παραδοσιακές πίτες και γλυκά.

Άγιος Γεώργιος Γρεβενών, 25 Μαΐου 2016

[i] BSA (1911-12)The Annual,p.32,Macmilan & Co,Limited London.

[ii]ΠΑΕ (1937)Κεραμόπουλος Α.Ανασκαφαί και έρευναι εν Μακεδονία,σ.73.

[iii] Ριζάκη-Τουράσογλου (1985).Επιγραφές άνω Μακεδονίας. Υπουργείο Πολιτισμού.Αθήνα

Πηγή: <https://greveniotis.gr/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%B1-%CE%BB%CE%B1%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%B1/item/10898-h-%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%E2%80%93%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%AD%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B3%CE%AC%CE%B3%CE%B1%CE%BB%CE%B7-%CE%B7%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BA%CE%B4%CE%AE%CE%BB%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B5%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%B5%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%B9%CE%BF%CF%84%CE%AE%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CE%AC%CE%B3%CE%B9%CE%BF-%CE%B3%CE%B5%CF%8E%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BF-%CE%B3%CF%81%CE%B5%CE%B2%CE%B5%CE%BD%CF%8E%CE%BD>